

Plan for idrett og fysisk aktivitet 2017-2020

Vedtatt av kommunestyret 05.12.2016, sak 16/149

Innhold

1	<i>Innledning og bakgrunn for planen</i>	3
1.1	Organisering og medvirkning i planarbeidet	3
1.2	Forholdet til andre planer med mer	3
2	<i>Resultatvurdering av forrige plan 2014-2017</i>	4
2.1	Resultatvurdering anleggsprogram 2014-2017- ordinære anlegg	4
2.2	Resultatvurdering anleggsprogram - nærmiljøanlegg	5
2.3	Resultatvurdering mål og tiltak	5
3	<i>Kartlegging av kortsiktige og langsiktige behov for anlegg og aktivitet</i>	8
3.1	Kortsiktige behov for anlegg (2017-2020)	8
3.2	Langsiktige behov for anlegg (2021-)	9
3.3	Behov for aktivitet	10
4	<i>Målsetting for satsingen på idrett og fysisk aktivitet</i>	12
4.1	Delmål – Økt satsing på anlegg for egenorganisert fysisk aktivitet	12
4.2	Delmål – Grimstad skal ha gode anlegg for idrett og fysisk aktivitet	12
4.3	Delmål – Skape gode rammebetingelser for den organiserte idretten, slik at de kan videreutvikle sine aktiviteter	13
4.4	Delmål – Øke innsatsen for å nå inaktive	13
4.5	Delmål – Øke aktiviteten hos barn og unge	13
5	<i>Prioritert anleggsprogram / handlingsprogram for utbygging av anlegg</i>	14
5.1	Ordinære idretts- og friluftslivsanlegg	14
5.2	Nærmiljøanlegg – for uorganisert fysisk aktivitet	16

1 Innledning og bakgrunn for planen

Kultur- og miljøutvalget vedtok i sak 14/16 å igangsette revisjon av plan for idrett og fysisk aktivitet, for perioden 2017-2020. Planprogram ble fastsatt av kommunestyret i sak 75/16. Planen bygger på "Plan for idrett og friluftsliv 2014-2017" vedtatt av kommunestyret 18.12.2013.

Anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv som det søkes spillemidler til må være innarbeidet i denne planens prioriterte anleggsprogram. Planen skal vedtas politisk, og er et verktøy for politikere, administrasjonen og idrettsorganisasjonene i den langsiktige utbyggingen av anlegg i kommunen og prioritering av idrettsoppgaver.

Kulturdepartementet har utarbeidet egne bestemmelser om tilskudd fra spillemidlene til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Disse, samt andre viktige publikasjoner, er tilgjengelig på www.idrettsanlegg.no

1.1 Organisering og medvirkning i planarbeidet

Arbeidsgruppen har bestått av Sverre Engebretsen og Alf Olav Øye fra Grimstad idrettsråd, Frode Taraldsen (Grimstad kommune, bygg- og eiendomstjenesten), Ove Bach (Grimstad kommune, kommunaltekniske tjenester/friluftsliv), Christine Mikkelsen (folkehelsekoordinator og sykkelbyen) og Karin Glomsaker (Grimstad kommune, kulturtjenesten). Kultur- og miljøutvalget har vært styringsgruppe.

Planen har status som kommunedelplan. Oppstart av planarbeidet har vært annonsert, og planprogrammet har vært ute til høring. Det kom ingen innspill til dette. Det ble invitert til å komme med innspill til anleggsprogrammet, og det kom 18 innspill fra idrettslag og andre om nye anlegg. Det kom 8 høringsuttalelser da planforslaget var på høring.

1.2 Forholdet til andre planer med mer

Stortingsmelding nr 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen tar for seg mange av sidene ved den statlige idrettspolitikken, og gir en del signaler til kommunenes arbeid på området. Strategiutvalget for idrett la frem en rapport i juni 2016 om "Statlig idrettspolitikk i en ny tid".

Folkehelseloven (2012) Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, ernæring, skader og ulykker, tobakksbruk og alkohol- og annen rusmiddelbruk. Folkehelsemeldingen St. 19 (2014-2015) «Mestring og muligheter» er også et viktig grunnlag for denne typen planer.

Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv. Regjeringen vil at flere skal drive med aktivt friluftsliv. Det er en ambisjon at folk som bor i byer og tettsteder skal ha maksimalt 500 meter fra bolig til et sammenhengende nettverk av ferdselsårer. Barn, unge, folk med innvandrerbakgrunn og folk med nedsatt funksjonsevne er viktige målgrupper.

Kommuneplanen for Grimstad 2015-2027 inneholder mål og strategier som gjelder idrett og fysisk aktivitet. Dette er innarbeidet i denne planen.

"Aktive Austegder" Regional plan for idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet – lokale og regionale kulturanlegg 2014-2017 gir signal om regionale prioriteringer av anleggstyper med mer.

Kommunedelplan for grønnstruktur og friluftsliv 2015-2027 er et viktig styringsdokument ved tilrettelegging for friluftsliv og rekreasjon. Grønnstrukturen er veven av små og store naturpregede områder i byer og tettsteder. Områdene har betydning for rekreasjon og friluftsliv, og kan være både naturområder, kulturlandskap eller sjønære arealer. Områdene bør være tilgjengelige fra boligområdene ved stier, gang- og sykkelveier, fortau og turveger.

2 Resultatvurdering av forrige plan 2014-2017

Det er i perioden 2014-2016 innvilget 18 340 000 kroner i spillemidler, hvorav 16 561 000 kroner til ordinære anlegg, 1 779 000 kroner til nærmiljøanlegg og 3 700 000 kroner til kulturbygg. Det er 3-4 års ventetid på spillemidler til ordinære anlegg, mens nærmiljøanlegg som regle har blitt innvilget første eller andre søknadsår.

Anleggsprogrammet ble revidert for søknadsåret 2015.

2.1 Resultatvurdering anleggsprogram 2014-2017- ordinære anlegg

Følgende anlegg var innarbeidet i forrige handlingsprogram for 2014-2017:

Anlegg, ordinære anlegg	Status spillemidler
2014	
Holvika Turnhall, 4 søknader. (innviet 2013) Grimstad turn og idrettsforening	Innvilget 2013, 2014 og 2015 7 100 000 kr
Arendal Grimstad ridesenter, ponnystall og verksted Arendal Grimstad rideklubb	Innvilget 2012 og 2015 1 433 000 kr
Landvik kunstgress med undervarme, 11'er bane IL Imås	Innvilget 2015 og 2014 3 009 000 kr
Fevikhallen, rehabilitering Grimstad kommune	Utført arbeid, men ikke innvilget søknad
2015	
Campus Grimstad Arena friidrettshall (5 søknader) Sørild FIK	Innvilget delvis i 2016 5 000 000 kr
Fevik O-kart IL Express	Ikke realisert
Homborsund turløype med lys (2,5 km) IL Eidekameratene	Innvilget 2015 1 253 000 kr
Groos seilsenter, jollebu Grimstad seilforening	Innvilget 2015 173 000 kr
Landvik flerbrukshall IL Imås	Søkt 2016, ikke innvilget
2016	
Fevik stadion rehabilitering av friidrettsbanen IL Express	Ikke realisert
Hombor klubbhus, rehabilitering IL Eidekameratene	Ikke realisert
Innendørs skytebane Fevikhallen, rehabilitering. Søknad endret til elektroniske skiver i Fjæreheia Grimstad pistolskyttere	Innvilget i 2016 109 000 kr
2017	
Morholtskogen lysløype Grimstad kommune	Ikke realisert, ikke ferdig planlagt eller finansiert
Golfbanen klubbhus Grimstad Golfklubb	Under oppføring, ikke søkt om spillemidler
Vik kunstgressbane, lager Lia IL	Innvilget 2014 117 000 kr
Innendørs skytebane Imenes skytterlag	Ikke realisert eller søkt om spillemidler
Tildelte spillemidler i perioden:	18 194 000 kr

2.2 Resultatvurdering anleggsprogram - nærmiljøanlegg

Anlegg, nærmiljøanlegg	Status spillemidler
2014	
Fevik skole, grusbane, Grimstad kommune	Innvilget 2014, 95 000 kr
Fevik skole, skateboule, , Grimstad kommune	Innvilget 2014, 161 000 kr
Haugenes/Storesand, klatreruter, Haugenes Vel	Ikke realisert
Landvik stadion, badminton/minitennis, Imås IL	Innvilget 2014, 297 000 kr
Fevik skole basketbane, Grimstad kommune	Innvilget 2014, 300 000 kr
Storesand – Ranviga lys, Grimstad kommune	Innvilget 2014, 186 000 kr
2015	
Fevik stadion, nærmiljø; klatreanlegg, IL Express	Ikke realisert
Fevik stadion, rehabilitering sandvolleyball, Express	Ikke realisert
Dømmesmoen lysløype trimstasjon, Grimstad kommune	Innvilget 2013, 39 000 kr
Fagskolen nærmiljøpark. Grimstad kommune	Ikke realisert, avventer utbyggingsplaner
Fevik stadion, basketbane, IL Express	Ikke realisert
2016	
Jerpeveien ballbinge med mer. Velforening	Ikke realisert
Fevik lysløype, trimstasjon. Grimstad kommune	Ikke realisert
Aktivitetsområde v nytt bibliotek, Grimstad kommune	Ikke realisert, avventer egen plan
2017	
Fevik tennisanlegg, IL Express	Ikke realisert
Landvik stadion, 5'er bane, løpebane. Imås IL	Innvilget 2014, 296 000 kr
Landvik stadion trimapparater, Imås IL	Innvilget 2014, 300 000 kr
Langemyrjordet aktivitetsanlegg, Langemyrjordet vel	Innvilget 2015, 75 000 kr
Tildelte nærmiljømidler i perioden	1 710 000 Kr

2.3 Resultatvurdering mål og tiltak

Forrige plan hadde følgende hovedmålsetting:

"Alle skal ha mulighet for å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon i nærheten av der de bor".

Videre var det to delmål knyttet til anlegg for idrett og fysisk aktivitet; økt satsing på anlegg for egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv, og økt satsing på barne- og ungdomsidrett. Satsingen vil avspeiles i både anleggs- og aktivitetspolitikken

Tiltak:	Resultat:
Etablere trimstasjoner ved lysløypene på Dømmesmoen og Fevikmarka	Enkel stasjon er satt opp på Dømmesmoen
Sørge for at det er gode nærmiljøparker i alle bydeler og på grunnskolene.	Fevik skole og Landvik skole har fått nye, gode anlegg
Sørge for gode innendørsanlegg/flerbrukshaller for barne- og ungdomsidretten	Privat utbygging har sørget for ny turnhall, og friidrettshall m flerbruksflate er påbegynt.

Kartlegge og sikre turområder i gangavstand for barnehager og skoler	Det er ikke utført konkrete tiltak, men Grønnstrukturplanen tar opp dette temaet
Sikre turmuligheter og areal til fremtidige idrettsanlegg ved de store boligområdene i kommuneplanen (for eksempel Linneheia, Støle, Kleppekjær/Borgåsen og Morholt)	Dette følges på generell basis opp i detaljplaner og rekkefølgebestemmelser. For Linnheia er det sagt at det skal opparbeides gruset sti m/lys med bredde minst 1,5m.
Starte planarbeidet for lysløype i Morholtskogen.	Deler av løypetraseen er planlagt (Morholtlien – Lauvåsvollen). Det tas sikte på å planlegge ferdig i 2017.
Medvirke til at lysløypa i Eide ferdigstilles	IL Eidekameratene har hatt god fremdrift i arbeidet, og er ca halvveis i arbeidet.
Opparbeide turstier og turdrag fra boligområder til naturområder/friområder.	Eksisterende turdrag opprettholdes, og nye innarbeides i de fleste reguleringsplaner, men opparbeidelsen er lagt til utbygger.
Arbeide for å få til felles anlegg for idrett og friluftsliv i grenseområdet Fevik-Arendal	Det har vært et møte mellom idrettsrådene i Arendal og Grimstad, og kommunene.

Det var flere delmål knyttet til fysisk aktivitet og idrettsaktivitet:

- Bidra til å skape gode rammebetingelser for den organiserte idretten slik at den er i stand til å opprettholde og videreutvikle sine primæraktiviteter.
- Bidra til å videreutvikle talentsatsingen og toppidretten i Grimstad
- Bidra til å opprettholde og utvikle idretten som en viktig arena for inkludering
- Legge til rette for at alle barn og unge kan delta likeverdig i kultur- og fritidsaktiviteter
- Målrettet satsing for å nå inaktive
- Bidra til et godt aktivitetstilbud for grupper med behov for særlig tilrettelegging

Tiltak:	Resultat:
Prioritere aktivitetsstøtte til organisasjoner for barn og unge for å bidra til at mest mulig frivillig arbeid går til aktivitetsfremmende arbeid.	Foreninger med aktiviteter for barn/unge under 20 år prioriteres ved aktivitetstilskudd og prosjekt-/arrangementstilskudd
Utrede kostnadene og konsekvensene ved gratis bruk av kommunale idrettsanlegg for lokale idrettslag	Ikke gjennomført.
I samarbeid med Grimstad idrettsråd vurdere om en skal utvide stipendordning for idrettstalenter til også å gjelde satsing på toppidrett	Grimstad idrettsråd har innført toppidrettsstipend ved hjelp av tilskuddet de mottar fra kommunen
Videreutvikle tilbudet med Opplevelseskort og tilskudd til fritidsaktiviteter i samarbeid med NAV og Grimstad idrettsråd.	Jerv og Amazon gir gratis inngang på sine hjemmekamper til de som har Opplevelseskort

Ha noen gode turmuligheter opparbeidet etter standarden universell utforming	Ikke opparbeidet nye tilbud i perioden
Videreutvikle tiltak rettet mot utsatte grupper, som for eksempel Aktiv på dagtid (Idrettskretsen) og Frisklivssentralens ulike tilbud knyttet til livsstilsendring. Sikre egnede lokaler for disse aktivitetene	Helsesportslaget og andre frivillige aktører med lavterskeltilbud innen fysisk aktivitet får gratis leie av låven på Dømmesmoen til dette formålet.

I tillegg er det i perioden satt opp telleapparat i lysløypa på Dømmesmoen, Strandpromenaden på Fevik og Hasseltangen i regi av Friluftsrådet Sør. Disse viser at hhv 63 000, 60 000 og 38 000 personer har benyttet anleggene siden 15/12-2015.

Statens vegvesen har satt opp sykkel teller på gang- og sykkelveien ved Grømbukt i Grimstad sentrum.

Grimstad kommune og Grimstad idrettsråd har en samarbeidsavtale der en legger opp til faste møtepunkter for gjensidig å diskutere idrettens forhold i Grimstad, høringsinstans for en del arealplaner, uttalelser om idrettssaker, tildeling av treningstider og tilskudd med mer. Dette er en viktig arena for både kommunen og idrettsrådet. Idrettsrådet har stor kompetanse innen idrettsfaglige spørsmål i tillegg at de kjenner godt til forholdene i de ulike idrettslagene i Grimstad. Grimstad kommune må gjøre sitt for å oppfylle intensjonen i avtalen.

3 Kartlegging av kortsiktige og langsiktige behov for anlegg og aktivitet

Det er noen sentrale målgrupper i arbeidet med idrett og fysisk aktivitet som bør gjenspeiles i arbeidet med anlegg og aktivitet i kommunen; Barn (6-12 år) og ungdom (13-19), personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive.

På www.idrettsanlegg.no finnes en søkbar base for idrettsanlegg i landet. Det er registrert 245 anleggsenheter i Grimstad, men dette inkluderer 40 kart, lysanlegg på anlegg, lager og andre typer idrettshus som ikke er anlegg for aktivitet.

Grimstad har de siste 10 årene fått relativt god anleggsdekning, det er mange aktive idrettslag og utøvere som presterer på et høyt nivå. Grimstad kommune og Grimstad idrettsråd har inngått en samarbeidsavtale som innebærer faste møter, høring i aktuelle saker, osv. Grimstad kommune, Helsetjenesten, har opparbeidet et godt tilbud i Frisklivssentralen og Aktiv på dagtid for de som har behov for livsstilsendring. Sykkelbyen og Friluftsrådet Sør arbeider for å legge forholdene godt til rette innen sine områder.

Grimstad får seks flerbrukshaller når Imåshallen på Landvik og friidrettshallen på Campus står ferdig (tre kommunale), og kommunen er dermed godt dekket med denne anleggstypen (3758 innb pr hall). Alle idrettshallene har høy utnyttelse på kveldstid. Men erfaringsmessig vet en at når en får nye anlegg, øker også aktiviteten. Av spesialhaller kan nevnes squashbaner i Grimstadhallen, GTIF's turnhall, ridehallene på Birketveit og en friidrettshall som er under oppføring. Det er bare én svømmehall i kommunen.

Det er 7 gressbaner (to kommunale), en grusbane (kommunens) og fem kunstgressbaner (to kommunale) (11'er baner) i kommunen. (1735 innb pr bane). Det er også kommet en innendørs 7'er bane med kunstgress på bibelskolen. Det er noe ledig kapasitet på kunstgressbanen i Holvika. Norges Fotballforbund har kommet med pålegg om utbedringer av hovedbanen på JJ Ugland stadion Levermyr fordi FK Jerv spiller i 1. divisjon.

Det er to, snart tre, turløyper med lys i kommunen; Fevikmarka og Dømmesmoen, og IL Eidekameratenes løype i Homborsund. Kommunen har få merkede turstier, og dette har blitt påpekt også i kommunedelplan for grønstruktur.

Skolene er viktige områder for fysisk aktivitet for målgruppen 6-19 år. Derfor er anleggsdekningen på skolene av stor betydning for den fysiske aktiviteten. Fevik og Landvik skoler har flere nye nærmiljøanlegg, men Eide, Frivoll og Jappa ønsker flere aktivitetsanlegg. Landvik, Holviga, GUS og Fjære skoler har tilgang på kunstgressbaner, mens de andre har grusbaner/-løkker. Holviga, Fevik, Fjære og Landvik har tilgang på flerbrukshall, mens de andre har gymsal. GUS og Frivoll er de skolene med størst behov for bedre innendørsanlegg for kroppsøving.

En bør i større grad se på mulighetene for interkommunale anlegg der befolkningsgrunnlaget ligger til rette for det. Det er både god samfunnsøkonomi, og det gir mulighet for å etablere anlegg i områder som kanskje ikke hver kommune selv kan ta hele kostnaden med. Til enkelte anleggstyper med et mindre antall brukere må en tolerere en lengre reiseavstand til.

3.1 Kortsiktige behov for anlegg (2017-2020)

Det er fortsatt behov for mer attraktive nærmiljøparker i boligområder, i sentrum og på skoler. Mange av dagens anlegg trenger rehabilitering og fornying dersom de skal fungere som spennende områder for egenorganisert fysisk aktivitet. Ved å legge flere anlegg sammen i et område kan en skape gode møteplasser i nærmiljøene. Et godt eksempel på dette er Dahlske vgs med kunstgressløkke, skatebane, sandvolleyball og streetbasket som ligger side om side. Parkour/freerun, klatreparker, kunstgressflater, isflater og skateanlegg er

anleggstyper som en ser økt interesse for blant ungdommer. I tillegg bør en ha ekstra fokus på hva slags type nærmiljøanlegg jenter bruker, gjerne i lys av hva slag idrettsaktiviteter de ellers driver med. I Grimstad er for eksempel dans og turn blitt store aktiviteter i tillegg til ballidrett, så kanskje elementer som kan brukes til disse aktivitetene kan være aktuelle.

Større kvartals-/områdelekeplasser i boligområder bør eies og driftes av Grimstad kommune, eller i samarbeid med kommunen, for å sørge for vedlikehold av anleggene. Mange anlegg nedgraderes fordi velforeninger ofte er en mer ustabil organisasjon enn for eksempel et idrettslag. Ellers er det en fordel om nærmiljøanlegg bygges i tilknytning til skoler eller idrettsanlegg. Eide, Frivoll og Jappa har meldt inn behov for å utbedre sine uteområder med nye nærmiljøanlegg. Det bør gjennomføres en kartlegging av hva slags anlegg som finnes på ulike skoler og boligområder.

Grimstad sentrum er tett befolket/bebygget, men det er få gode nærmiljøanlegg av litt størrelse som er tilrettelagt for barn og unge. Området rundt den gamle Fagskolen i Markveien hvor kulturskolen og ungdomsklubben har lokaler, havneområdene ved det nye biblioteket og på Smith Petersens brygge bør tilrettelegges med aktiviteter for barn og ungdom, men som også kan brukes av flere aldersgrupper. Dersom en bygger en sal i tilknytning til kulturskolen, ungdomsklubben og barnehagen i Markvn. 7, kan denne brukes til både konserter og fysisk aktivitet for husets brukere og andre som har behov for lokaler.

Det er sagt i kommuneplanen at en skal etablere lysløyper i de ulike delene av kommunen, for eksempel Eide og Morholt. IL Eidekameratene er godt i gang med løypa i Homborsund. Deler av traséen for løype i Morholtskogen er detaljplanlagt, men resten av planarbeidet, finansiering og opparbeidelse bør prioriteres, i tråd med prioritering i kommuneplanen. Det var opprinnelig planlagt en lysløype i Myråsen da området ble utbygget, men den ble ikke realisert. Det er nå fremmet forslag fra bl.a. velforeningen om at den bør etableres. I tillegg til å bygge lysløypene, må det sikres tilførselsstier/-løyper fra boligområdene, for eksempel fra Myråsen til Morholtskogen inntil egen løype evt blir etablert. Ved eksisterende turveger og lysløyper bør det etableres trimstasjoner for styrketrening for å gi bedre mulighet til egenorganisert aktivitet.

Det kommer frem i Grønnstrukturplanen at det er behov for enklere turstier der en rydder og merker, men ikke gjør større grunnarbeider for å utbedre stien. For alle deler av kommunen er kyststi, turstier og turveger registrert som ønskede tiltak. Det er 10-12 merkede stier i dag, der 3 er ute på øyene. Trasé for Kyststien er planlagt, men det er et stort og langsiktig arbeid å ferdigstille den pga mange grunneiere og lang strekning.

Det har blitt meldt inn flere nye typer anlegg i forbindelse med planen. Rulleskiløype er anlegg som kan bidra til økt rekruttering til skiaktiviteter, og som bedrer sikkerheten særlig for de yngste utøverne. Kampsport har tidligere brukt enkelte rom i flerbrukshallene, eller leid private lokaler. Det vil bedre forholdene dersom de får tilgang på lokaler der for eksempel mattene på gulvet kan ligge permanent. Innendørs treningshall for trial, frisbeegolfbane, innendørs pistolbane og klatrevegg i friidrettshallen. Dette er med på å øke bredden i tilbudet til innbyggerne, og noen av anleggene kan også brukes til uorganisert aktivitet.

3.2 Langsiktige behov for anlegg (2021-)

I områdeplanlegging av større boligområde må en ta med langsiktige avsetninger av arealer til idrett, nærmiljøanlegg, lekeområder og friområder/friluftsliv. Små reguleringsplaner bør bindes opp av en større områdeplan mht utbygging av denne typen anlegg. Dersom de enkelte planene ikke er store nok til å utløse krav om anlegg, kan en løsning være at et fast beløp pr boenhet settes på et fond som senere går til utbygging av denne typen anlegg.

Det er behov for flere større nærmiljøparker med ulike aktiviteter for barn og unge som inspirerer til mer uorganisert fysisk aktivitet. Særlig i vinden nå er større klatreanlegg/-parker, og skateanlegg, men også kunstgressløkker er mye brukt. Nye, store boligområder bør

planlegges med flere nærmiljøanlegg pr anleggssted. Disse bør være utformet slik at de stimulerer hele sanseapparatet og den motoriske utviklingen, innby til allsidig fysisk aktivitet alle årstider, og være tilpasset ulike alderstrinn. Anleggene bør være tilrettelagt som en sosial møteplass med vekt på estetikk og naturkvaliteter.

Av hensyn til miljø og tilgjengelighet bør en ha fokus på at nye idrettsanlegg og boligområder mellom Arendal og Grimstad etableres langs ATP-/kollektivaksen mellom de to byene. Det er også viktig å opprettholde og tilrettelegge grønnstrukturen mellom boligområder, idrettsanlegg og friområder.

Anleggskategorier som ikke finnes i Grimstad er for eksempel bueskyting, stup, isanlegg, luftsportsanlegg og bowling. Også en del nye idretter som følger med et mer internasjonalt miljø kan vokse frem, for eksempel kampsport, cricket, baseball og amerikansk fotball.

Det har tidligere vært fremmet behov om rideløyper med lys. Det er ikke kommet forslag om det til denne planen, men en bør ha det i tankene når en arbeider med arealplaner i områder med større, etablerte hestemiljøer. En annen aktivitet som kan trenge noe tilrettelegging er terrengsykling, i tillegg til informasjon om hvor det er tilgjengelig og akseptert å sykle.

Støy fra skyteanlegget på Fjære oppleves av en del naboer til anlegget som et problem. Kommuneoverlegen er involvert i saken. Dersom det ikke finnes andre løsninger, bør det vurderes alternative plasseringer av denne banen.

Trasé for kyststi gjennom Grimstad er innarbeidet i planer som berører kystsonen. Det er imidlertid mange grunneieravtaler som må inngås, i tillegg til fysisk tilrettelegging. I Grøntstrukturplanen anbefales det at en oppretter et prosjekt Kyststi der dette blir håndtert.

Interkommunale anlegg kan gi mulighet til å etablere flere anlegg i et område hvor det gir fordeler mht befolkningsgrunnlag og lokalisering. I dag har vi interkommunalt samarbeid om vinterutfartsområdet Øynaheia, kunstisbanen i Arendal og Campus Sør Arena friidrettshall. Både Arendal og Grimstad vil ha behov for en ny svømmehall, og Arendal kommune og idrettsrådet har også signalisert interesse for å diskutere interkommunale anlegg.

3.3 Behov for aktivitet

Nye anlegg skaper ofte ny og mer aktivitet. Det har nok en rekke av idrettslagene også erfart når de får bedre treningsfasiliteter; for eksempel GTIF opplevde en solid økning av medlemstallet da de fikk den nye turnhallen.

Nasjonale undersøkelser viser at kun 1/3 av den voksne befolkningen er tilstrekkelig fysisk aktiv. Noe av forklaringen er mindre hverdagsaktivitet; en har mer stillesittende arbeid, en kjører mer bil og sitter mer i ro på kveldstid. Voksne bør ha minst 150 minutter moderat eller 75 minutter med høy intensitet pr uke. For barn og unge synker aktivitetsnivået med økende alder. Barn anbefales å være moderat aktive i minst 60 minutter daglig. Andel som tilfredsstillende anbefalingene synker med økende alder:

- Blant 6-åringene: 87 prosent av jentene og 96 prosent av guttene
- Blant 9-åringene: 70 prosent av jentene og 86 prosent av guttene
- Blant 15-åringene: 43 prosent av jentene og 58 prosent av guttene

Objektivt registrert fysisk aktivitet viser at 6-åringene har 21 prosent høyere aktivitetsnivå enn 9-åringene og 9-åringenes aktivitetsnivå er 40 prosent høyere enn 15-åringene. I alle aldersgrupper er det flere gutter enn jenter som tilfredsstillende anbefalingene for fysisk aktivitet. En stor del av dagen brukes i ro. 6-åringene bruker omtrent 50 prosent av dagen i ro, tilsvarende tall for 9- og 15-åringene er 60 og 70 prosent.

Folkehelseprofilen for Grimstad viser at andelen unge som er fysisk inaktive i Grimstad er noe lavere enn i fylket ellers og landet. Det er også noen færre overvektige 17 åringer enn i fylket og landet ellers.

Mennesker med nedsatt funksjonsevne er ofte mindre aktive enn andre. utfordringer her kan være at personen har behov for assistent som kan følge og evt delta i aktivitetene, manglende informasjon om tilbud og muligheter, manglende kompetanse i idrettslagene og manglende spesialutstyr som utøveren har behov for. Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal i utgangspunktet integreres i det ordinære idrettsarbeidet. Kommunen har et samarbeid med IL Imås om et aktivitetstilbud for mennesker med psykisk utviklingshemming. Det er usikkert om det er behov for ytterligere tilpassede aktivitetstilbud.

Flyktningeavdelingen legger vekt på at flyktningebarn deltar på en fritidsaktivitet i tillegg til svømmeopplæring i den perioden de får tjenester fra Kvalifiseringstjenesten. I dag har 36 av ca 40 barn/unge har valgt idrettsaktivitet. Jenter fra etniske minoriteter er en gruppe der det er lavere deltakelse innen idrett og fysisk aktivitet enn for andre grupper. Det kan være mange årsaker til dette, men felles dusjing, bekledning/drakter som ikke dekker nok av kroppen, fellestrening for jenter og gutter, manglende kultur for idrett, utfordringer med logistikk og språkbarrierer mht informasjon til foreldre er noen av årsakene. En del av dette kan bedres med riktig informasjon og tilrettelegging. Tilpassing av dusjanlegg er mer komplisert, men manglende dusjing etter gym/aktivitet gjelder mange flere enn minoritetsjenter. For enkelte kan det også være et hinder for å delta på aktiviteter på fritiden, særlig svømming der en må dusje i før en går i bassenget.

Også barn i lavinntektsfamilier har lavere deltakelse i organisert idrett. Dersom familier bosatt i Grimstad får støtte fra NAV, kan også barna få dekket utgiftene til kontingent og utstyr som trengs til en fritidsaktivitet. Grimstad Røde Kors har ferie- og aktivitetstilbud på Kilandsenteret der friluftsliv og fysisk aktivitet er en viktig del av opplegget. Et tettere samarbeid med kommunen kan kanskje få flere til å bli med i andre faste aktiviteter i etterkant av oppholdet.

For å snu disse trendene og øke utsatte gruppers deltakelse i idrett og fysisk aktivitet, må flere instanser jobbe sammen; folkehelsekoordinator, NAV, Idrettsrådet, Idrettskretsen, frivillige lag og foreninger, kvalifiseringstjenesten, mfl.

Jo lenger borte man bor fra friområder, idrettsanlegg og treningscenter, jo lavere er aktivitetsnivået. Dersom en får etablert nye nærmiljøanlegg, turstier, osv. vil dette legge til rette for fysisk aktivitet i nærmiljøene. På landsbasis er det idrettshallene, svømmehallene, skiløypene og fotballanleggene som er mest brukt i aldersgruppen 8-19 år. For barn og unge er det viktig at vi er oppdatert på trender innen egenorganisert aktivitet i forhold til utbygging av nye nærmiljøanlegg. Undersøkelser viser at jogging, sykling, svømming og skiturer er viktige aktiviteter for voksne, men også treningscenter er mye brukt av unge og voksne.

Terrengkarusellen ble startet opp som et samarbeid mellom Grimstad kommune og Aust-Agder bedriftsidrettskrets i 2012. Dette tilbudet har mobilisert mange mosjonister, og gjennomsnittlig deltakelse har økt hvert år fra 196 personer til 307 i 2013, 406 i 2014 og 424 i 2015. Idrettskretsen arrangerer sykkelkarusell og skikarusell som også vil få en tydeligere lavterskelprofil, og dermed kan øke deltakelsen. For å nå inaktive må en samarbeide med flere instanser for å spre informasjon om hvilke muligheter som finnes, for eksempel egnede anlegg, og hvilke organiserte lavterskeltilbud som finnes; Frisklivssentralen, Aktiv på dagtid, Helsesportslaget, med mer.

Idrettsregistreringen gjennomføres årlig, og der melder idrettslagene inn både medlemstall og aktivitetstall inn (et medlem kan være med på flere aktiviteter). 62% av 13-16 åringene i Grimstad oppgir at de er medlem av et idrettslag. Fra 2014 til 2015 har medlemstallet vært stabilt på ca 7725, men det har vært en nedgang i antall kvinnelige medlemmer på ca 100. Aktivitetstallene har totalt en nedgang på ca 250, og dette er også på kvinnesiden.

4 Målsetting for satsingen på idrett og fysisk aktivitet

Sentrale målgrupper i arbeidet med idrett og fysisk aktivitet er som følger:

- Barn (6-12 år) og ungdom (13-19) vil fortsatt være de viktigste målgruppene for kommunens idrettspolitik
- Personer med nedsatt funksjonsevne. Det er viktig å legge til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i idrett og fysisk aktivitet ut fra sine ønsker og forutsetninger.
- Inaktive. Det er viktig å legge til rette for at personer som i dag er fysisk inaktive, kommer i gang med aktivitet.

Alle skal ha mulighet for å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon i nærheten av der de bor.

Levekår og folkehelse er ett av fire satsingsområder i kommuneplanen. utfordringer som er spesielt nevnt der er at forebyggings- og aktiviseringsperspektivene skal vinne fram i forhold til behandling og reparasjon, og at leke/- aktivitetsarealer og turområder opprettholdes og bygges videre ut. Delmål for området er bl.a. "Grimstad legger til rette for at hele befolkningen kan være fysisk aktive".

Kommunedelplan for Grønnstruktur inneholder en god oversikt over tiltak som kan gjennomføres for de ulike delene av kommunen mht friområder, turstier, turveger og kyststi.

I en vekstkommune som Grimstad bør en også tenke langsiktig mht behov for fremtidige idrettsanlegg og turområder, og sette av tilstrekkelige og egnede arealer til dette formålet i kommuneplanens arealdel.

4.1 Delmål – Økt satsing på anlegg for egenorganisert fysisk aktivitet

Dette vil vi:

- Etablere trimstasjoner ved lysløypene på Dømmesmoen, Fevikmarka og Homborsund, og evt. i noen friområder
- Etablere gode nærmiljøparker i alle deler av kommunen og på grunnskolene, med variasjon i aktivitets- og anleggstyper
- Opparbeide og merke turstier fra boligområder til naturområder/friområder
- Planlegge flere gode turmuligheter med universell utforming
- Etablere lysløype i Morholtskogen

4.2 Delmål – Grimstad skal ha gode anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Dette vil vi:

- Rehabiliterer og utvikle eksisterende anlegg
- Sikre areal til fremtidige idrettsanlegg, turmuligheter/lysløype og tilførselsstier ved de store boligområdene i kommuneplanen (for eksempel Linneheia, Støle, Kleppekjær/Borgåsen og Morholt)
- Arbeide for å få til felles anlegg for idrett og friluftsliv i grenseområdet Fevik-Arendal
- Kartlegge hva slags anlegg som finnes på skolene og i boligområdene

4.3 Delmål – Skape gode rammebetingelser for den organiserte idretten, slik at de kan videreutvikle sine aktiviteter

Dette vil vi:

- Prioritere aktivitetsstøtte til organisasjoner for barn og unge for å bidra til at mest mulig frivillig arbeid går til aktivitet
- Bidra til å videreutvikle talentsatsingen og toppidretten i Grimstad
- Videreføre og utvikle samarbeidet med Grimstad idrettsråd

4.4 Delmål – Øke innsatsen for å nå inaktive

Dette vil vi:

- Motivere idrettslagene til å etablere allaktivetsgrupper og actiongrupper for ungdom
- Legge til rette for flere lavterskeltilbud som sykkelkarusell, skikarusell, osv – som Terrenghuset
- Bedre informasjon og oppfølging til minoritetsgruppene
- Arbeide for å bedre tilbudet til personer m funksjonsnedsettelse og andre med behov for tilrettelegging
- Videreutvikle tilbudet med Opplevelseskort og tilskudd til fritidsaktiviteter i samarbeid med NAV og Grimstad idrettsråd slik at
- Legge til rette for at alle barn og unge kan delta likeverdig i kultur- og fritidsaktiviteter
- Øke sykkelaktiviteten med 25%

4.5 Delmål – Øke aktiviteten hos barn og unge

Dette vil vi:

- Mer holdningsskapende arbeid på skolene; mobilfri skole, ut i friminuttene,
- Etablere "hjerter-soner" ved skolene og idrettsanleggene (hvor det ikke er lov til å kjøre innenfor)
- Styrke kampanjene for å øke andelen gående og syklende til skolene
- Legge til rette for sykling til idrettsanleggene

5 Prioritert anleggsprogram / handlingsprogram for utbygging av anlegg

5.1 Ordinære idretts- og friluftslivsanlegg

Ordinære anlegg for idrett skal kunne brukes til trening og konkurranser av den organiserte idretten. Det er for en del anlegg fastsatt mål for størrelse og kvalitet. Tilskuddssatsene varierer for ulike anleggstyper/-kategorier, men er som regel begrenset til 1/3 av godkjent kostnad, inntil et fast beløp. Anlegg for friluftsliv er hovedsakelig anlegg i fjellet, men kan også være turveger og –løyper. Denne typen anlegg kan få 50%, som regel inntil kr 1 mill.

Nr	Anleggsnavn Utbygger	Drifts- utgifter	Kostnad 1000 kr	Kommunalt tilskudd	Spille- midler	Private midler
2017						
1	Campus Friidrettshall Sørild FIK (6 søknader)	1 200	92 000	15 mill over 3 år	22 200	500
2	Imåshallen. IL Imås		25 000		7 000	
3	O-kart Fevik (Fevik, Storesand, Hasseltangen) IL Express					
4	Lager Landvik kunstgress, IL Imås					
5	Fevikhallen, rehabilitering Grimstad kommune				2 300	
2018						
6	7'erbane kunstgress, Hippen. IL Imås					
7	O-kart Grimstad sentrum (sprint) Imås					
8	Morholtskogen turløype med lys, Grimstad kommune					
9	Innendørs skytebane 25m og 10m, Fjæreheia. Grimstad sportsskyttere				2 950	
2019						
10	Hall for trialkjøring mm. Grimstad trialklubb					
11	Sosialt rom Imåshuset IL Imås					
12	O-kart Fevikmarka					
13	Treningsbane, Grimstad golfklubb					
14	Rehab. + ny garderobe Fevik stadion, IL Express					
2020						
15	Kampsporthall IL Imås?					
16	Levermyr stadion, Boblehall, 7'er kunstgress? FK Jerv					
17	Rulleskiløype, Fjære/Landvik, IL Imås					

18	Ny svømmehall, Grimstad svømmeklubb					
19	Levermyr kunstgress, rehab., GK					
20	Levermyr stadion hovedbane, flomlys. GK					
21	Holviga kunstgressbane, rehab., GK					
22	Dømmesmoen fotball- bane, rehab GK					
23	Fevik lysløype, rehab. Lys. GK					
24	Lysløype Myråsen, Myråsen Vel					

Langsiktig uprioritert liste:

Kunstgressbane II (11'er, 9'er el 7'er) (Express)

Storhall; fotball, flerbruk, turn (Express)

Nytt tilbygg på stadion m tribune, garderobe, aktivitetssal, møterom, lager (Express)

Rehabilitering av løpedekke på stadion (Express)

Dømmesmoen lysløype, rehab. (Grimstad kommune)

Flerbrukshall Grimstad ungdomsskole (Grimstad kommune)

Kyststi Grimstad (Grimstad kommune, Friluftsrådet Sør, Aust-Agder fylkeskommune)

Vestlandske hovedveg, østover (Grimstad kommune)

Hesteløyper

Erstatning/flytting av viltbane og leirduebane

Frisbeegolfbane, Grimstad frisbeegolfklubb

O-kart Myråsen

5.2 Nærmiljøanlegg – for uorganisert fysisk aktivitet

Nærmiljøanlegg er anlegg for egenorganisert fysisk aktivitet, og skal ikke benyttes til organisert trening. En kan innvilge 50% tilskudd av godkjent kostnad, maksimalt kr 300.000. Et anleggssted kan ha inntil tre søknadsenheter, dvs. motta kr 900.000 i tilskudd. Ikke alle anleggene i handlingsprogrammet er kostnadsberegnet, og de er ført opp med max tilskudd.

Nr	Anleggsnavn Utbygger	Drifts- utgifter	Kostnad	Kommunalt tilskudd	Spille- midler	Private midler
2017						
	Skileik-/sykkelanlegg i lysløypa Fevikmarka, IL Express					
	Rehabilitering grusbane, Jappa skole. GK					
	O-kart Østerhus (nærmiljøk.) (Imås)					
	Rehabilitering ballbinge Levermyr, GK					
	Eide skole, skatebane, GK					
	Turstier, jfr. Grøntstrukturplanen, GK					
	O-kart Ågreheiene (nærmiljøk.) (Imås)					
	Holviga skole, ballbinge, GK					
	Frivoll skole, treningsapp. Og frisbeegolf. GK					
2018						
	Nærmiljøpark "Teknikken", Markvn.7, GK					
	Nærmiljøanlegg, Bibliotekparken, GK					
	O-kart Omre (nørmiljøkart) Imås					
	Frivoll skole, ballflate og basketbane, GK					
	Jappa skole, hinderløype med mer. GK					
	Turstier, jfr. Grøntstrukturplanen, GK					
	Trimapparater lysløype, GK					
2019						
	O-kart Frivoll (skolekart) Imås					
	O-kart Jappa (skolekart) Imås					
	Jappa skole, bandybane/isbane					

	Aktivitetsområde ved Smith Petersens brygge, GK					
	Balløkke med kunstgress, GK					
	Turstier, jfr. Grøntstrukturplanen, GK					
	Trimapparater friområde, GK					
	Rehab. balløkke + ny gressløkke, Holbekk vel					
2020						
	Turstier, jfr. Grøntstrukturplanen, GK					
	Balløkke med kunstgress, GK					
	Sandvolleyballbane, Myråsen Vel ?					
	Ski- og akeanlegg, Myråsen Vel?					
	Isflate, Grimstad sentrum GK					